

מדות הראיה אהבה, ג

בעזה"ש"י

"אי-אפשר שלא לאהב את ד', ואי-אפשר שלא יצמיח פני אהבה מתוקה ומכרחת זאת צמח מעשי, לאהב לפעל בפעל ובמעשה כל המתחשש לטוב בנחש להשגת אור ד'.

אי-אפשר שלא לאהב את התורה והמצוות, שכן כל-כך קשורות בטוב ד'.

אי-אפשר שלא לאהב את הישר ואת הצדק, את הסדר הטוב והמעלה המסבב טוב לכל, שהוא קשור לפה - באמתת המציאות וברעיון הלב - ביחש המעלה שלפי גדלו ותפארתו אנו קוראים אותו, ומתגלה בו, חפץ ד',

מה שהוא נעלה מכל זה, ומיוחד מכל זה, ומרוח נעימות לנשמת כל חי יותר מכל מה שכל רעיון יוכל להתנשא.

ואי-אפשר שלא להתמלא אהבה לכל בריה, שהרי שפע אור ד' בכל הוא מאיר, והכל הוא התגלות חמדת נעם ד', 'חסד ד' מלאה הארץ' (תהלים לג, ה) (הראי"ה קוק, מדות הראיה, אהבה; ג)

"...התכונה הישראלית האמיתית, הקבועה בעומק הנשמה העברית, היא ברכת אברהם אבינו עליו השלום, שהעיד עליו הכתוב: 'זרע אברהם אוהבי' (ישעיהו מא). עצם החיים הישראליים הם כלולים רק בנקודת אהבת השי"ת, ואהבת שמו יתברך דווקא בשם ד' א-להי ישראל. כל יתר תנאי החיים הרבים והרחבים, הפרטיים והכלליים, הינם רק תוצאות ומילואים ליסוד החיים העיקריים. זאת היא התכונה העיקרית שלנו, שנתגברה בנו בראשית טל ילדותנו, והיא הולכת עימנו עדי עד. ואף על פי שלפעמים היא מתעלמת, היא עומדת דווקא בשביל זה לחזור ולהיגלות בכח יותר גדול, כחוק כח כביר ואדיר שסבל זמן רב מלפני עוצר ומונע, שכשמתגבר עליו הוא ברעם כח אמיץ, בנפץ וזרם.

זאת התכונה לא השתנתה ולא תשתנה. תהלוכות החיים וצורתם החיצונה הן מקבלות לפעמים איזה שינוי, אבל לא התוכן הפנימי. 'זכרתי לך חסד נעורך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה' (ירמיהו ב). והזיכרון הזה הוא עומד וקיים לעד, 'לא איש א-ל ויכזב, ובן-אדם [יתנחם] (במדבר כג).

זאת היא התכונה שלנו הקבועה והקיימת, שהיא אינה צריכה לא מחקר ולא פילוסופיה, ולא שום תבלין שבעולם, לקיומה ולעצם הווייתה. וכל מה שאנו מרחיבים ומשכללים את הדעה וההכרה אינה כי אם כדי ליתן מקום ומרחב להתכונה הא-להית העצמית הזאת, שתתפשט ותתגלה ביותר... כי אף על פי שיוכלו להיות אנשי-אלקים גם כן בכל עם ולשון, מכל מקום מוכרח הוא, שכל איש ואיש, מאיזה אומה שתהיה, יכיל בקרבו את תוכן הנישא וגם את התוכן השפל של

אומתו, כי אין אפשרות לשום אדם להיות מחלץ את עצמו לגמרי מפסגת האומה, שכבר קבעה לה תכונה נפשית מיוחדת, בזה עצמה שעלתה על במת-העמים בתולדה.

על כן הניצוץ הישראלי שפנו הוא באמת כל עוֹנָנו ואושרנו, כל עושר רוחנו ועצם חיינו, ויתר הרכוש הרוחני הינהו רק טפיל אליו ומשמשו, ואפילו אם יהיו רבים ממנו בפמות המדוֹמָה, הינם בְּטִלִים ומבוטלים אליו מצד העצם והאיכות, כמו שפל עושרנו החומרי מכסף וזהב, בתים וחיכלות, וממשלת ותענוגות מלכים, הינם רק טפלים לעצם החיים שמתגלים במרכז החיים שלנו בפנימיותנו, במרכז המח או בכל מקום שהוא...

זה מרגיש בחוזקה ובכל עז-הנשמה מי שהוא רוצה להיות בן-ישראל באמת, ובְּזָה יִשָּׁע ישראל תשועת הפרט ותשועת הכלל.

וכל אותם שנוקשו ונסחפו מחוץ לאהלי יעקב אינם חפצים להרגיש את זה היסוד העיקרי, ואם לפעמים מתעוררת גם בלבבם הרגשת האהבה הא-להית, או הלאומית, או שתיהן ביחד, אינם מכירים את גודל עז יחודם ואחדותם, והם חפצים לבנות את עצם החיים, את יסוד האהבה הא-להית עצמה, אהבת ד' א-להי ישראל, שהיא נשמת האומה ועצם חייה, בדברים חיצוניים ומלאכותיים. על כן אינם מצליחים כלל בהפָּצָם, והם הולכים ומצטערים, עד שגבואו לידי כריתה ונתיקה, אם הם רקובים ביסודם, או לידי הכרה והתפרצות החיים הפנימיים לטובה, אם יש להם יסוד ישראלי בריא והגון. ואחר כך, מתוך עצמה של הנקודה הפנימית, החזקה ואיתנה מכל, ירחיבו דברים, יבנו בְּנִינִים, יפָּאֲרוּ פִּאֲרוֹת, יחזו מְשָׁאוֹת, יחקרו ויתפלספו, ימגדל עז שם ד' בו ירוץ צדיק ונשגבי (משלי יח), ובזה יחיו את כל הראויים לקבל תְּחִיָּה.

התכונה הפנימית אינה נשמרת בְּעוֹזָה וטהרתה כי אם על-ידי אותה ההדרכה והתכונה ההיגיינית הצריכה לשמירתה, על כן היא כוללת בְּעוֹזָה אהבה עצומה ונפלאה, חמה ונלהבה, לכל המצוות המעשיות שבתורה, שבכתב ושבִּעַל-פֶּה, שכבר נשרשו יפה באהבה פנימית, כמו שמקורן הוא שם, 'מימינו אש דת למו' (דברים לג, ב)..."

(הראייה קוק, אגרות הראיה, ח"א עמ' מג-מד)